

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՈՒ

ԽԻԻԹ. ՎԱՐՃԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԱՏՈՒՄԸ

Ինամենայ արձակուրդով կազդուրուած մեր յաշկերտութիւնը վերստին կը հոգիէ դպրոցի սրբազան սեմը:

Հոկտեմբեր մէկ — դպրոցներու վերաբացում: Վենետիկի Մ. Ռաֆայէլեանը Ռախտի մայրա-վանդին մերձաւորութեամբ՝ բախտն ունեցաւ տեսչական մարմնին հետ Գեղյ. Աբբահօր ներկայութիւնն և օրհնութիւնը վայելել զեղեցիկ ու բարեպաշտ ազօթարանին մէջ, ինչպէս յետոյ բացման իմաստալից խօսքերն ու յորդորը՝ որով կը յիշեցնէր ան յարգել ժամանակն և ուժերը առանց ունայն վատնումի, խորանալ, հըմտանալ գիտութեան և բնութեան զգտնիքնէրուն՝ անոնցմէ վերելակելու Անոր որ բնութեան հաստիչն ու խնամակալն է. յատկապէս շնչոնց անոնց ազգային զգացումի բարձրութիւնն և սրտութիւնը, և եթէ ինչպիսի յոյսեր ունի ազգի իրենց վրայ, քանի որ իրենց կը ներկայացնէին աւերակ հայրենիքին վերաշինութեան սիւներն ու կամարները:

Բարիքի Մուրատեանն ալ այն թուականով կը բացուէր, եթէ արաքասապէս անշուք ճոճով մը, սակայն հոն էին մեծաւոր և տեսչական կազմը. և հոս և հոն նոյն հոգով է որ կը ճշդին մեր վաստակաւոր հայրերը, Մխիթարայ մեծ ու լայն հոգով նուիրուելու, ասպարէզի մը ուր պահուած է ազգին սրբութիւնն և ապագան:

Աւելի կարեկցութեամբ քան թէ զարմանքով կը լսենք երբեմն խուլ ու մոռալ արձագանգներ. թէ ինչ կը սորվեցնեն Մխիթարեանները իրենց վարժարաններու սեմերէն ներս՝ հարկ կայ չնփօրն հնչեցնելու լրագիրներու մէջ. 100 տարիներու շրջանին ելած խումբ խումբ ազգին զաւակները անխտր կերպով դաստիարակուած սրտի և մտքի ողջ կրթութեամբ և ազգային բնագործմով, փայլած չէն զրականութեան ու գեղարուեստի և դեռ չառ ու չառ պատուաբեր ասպարէզներու մէջ: Պէտք կայ Պէշիքթաշլեա, նէն սկսիլ ու երկար քանկեր շարել ճշմարիտ և մեծ հայ տիպարներու: Կայ սակայն մտահոգիչ կէտ մը որ արցունք պէտք է խէ մեր աչքին, և այդ մեր օրերու սերունդին աշխատեցողն է: Հազարաւորներ ձեռք կը կարկանեն մեզ՝ ծառաի գիտութեան ու կրթութեան. ընդառաջ երթանք անոնց, կապեց մեր անունը սրբազան գաղափարի մը, մեր ընտանիքին ու սրտին հայ

զաւակ մը որդիգրենք յաւերժօրէն երախտապարտ. փրկելով ազգը իր սերունդին մէջ մենք է որ պիտի յաւերժանաք անունով, ցեղով, օրհնութեամբ:

Պ. ԶԱՍԻԿ ԽԱՆԶԱՏԵԱՆԻ ՆՈՐ ՅԱԼԹԱՆԱԿԸ

Մեծ հաճոյքով և ուրախութեամբ կ'արձանազրենք «Բազմազէպ»ի մէջ Հազարապետ Պ. Զ. Խանզատեանի նոր յաղթանակը իր մասնագիւղին մէջ:

Ֆրանսական պետութիւնը իր մրցանակով պսակեց անոր թանկագին գործերը, յատկապէս Անճերոյ քարտէսները՝ զորս այդ երկրին հաւրիւրամեակին համար պատրաստած էր. անոր մէջ փառաւորուեցաւ հայ ազգն ու իր բարձր քաղաքակրթութեան դրոշմը:

Ֆրանսական մամուլն ալ փութաց արժանաւոր սրտաւորին յօրինել մեր սիրելի բարեկամին. Le Matin վեր հանեց հմուտ և հանճարեղ մասնագէտը: Իսկ La Dépêche Coloniale-ի մէջ (3 Հոկտ.) Pierre Deloncle, որ ինքզինք բարեկամ կը հոչէ մեզի, կը յիշէ Խանզատեանի տարած յաղթանակները նախընթաց տարիներու մէջ և այս անգամուան աշխատութիւնը գերազանց կը գտնէ. և կը մատնանէ թէ ինչպէս Պ. Խանզատեան իր արուեստագէտի ճարտարութեան հետ գիտցած է սիրաշարիլ Ֆրանսան, որով և անոր համակրութիւնը բոլոր հայերուն համար. ու այսպէս P. Deloncle իբրեւ հայութեան տիպար ու ներկայացուցիչ Մխիթարը կը ներկայացնէ և իր գործը, որուն մէկ մասնագիւղն է Մուրատեան վարժարանը, և հոս իր գեղեցիկ գրութիւնը կը կնքէ լամարթինի տողերով թէ՛ «Ստէպ յարաբերութիւններս Արեւելքի հետ մեծ յարգանք մը ներշնչեցին դէպ ի հայ ազգը, և յատկապէս կրօնքին, զգաստութեան և բանաստեղծութեան իր ժողովուրդին որ մեզմէ աւելի մօտ է հին աշխարհի որրախին և լոյսերուն»:

Մեր խնդակցութիւնը Պ. Զ. Խանզատեանի՝ մեր մտերիմ բարեկամին՝ յանուն Ռախտի, յանուն Մուրատեան վարժարանին որուն հայն դէպ այնքան սէր և գուրգուրանք ունի. ըլլաւ և յառիճ հայ ազգին քանի որ իր յաշնդութեան, իր փառքին մէջ հայութիւնն է որ կը պանծայ Արեւմտեան քաղաքակրթութեան առջեւ պահելով միշտ բարի և ազնուական դիրք մը:

ԽԱՐԱ.

